

Uttalelse om Engangsartikler

I 2019 kom EU sine direktiver med flere forbud og reglementer om plastprodukter¹. Dette innebar at alt av engangsartikler, som bestikk, sugerør, tallerkener og bomullspinner, ikke lenger skulle produseres og selges dersom de var laget av plast. Dette førte til en stor utskiftning i butikkbildet, og det som tidligere var laget av plast har nå blitt byttet ut med produkter av papp, papir, tre eller annen biomasse. I 2024 ble det publisert en studie som undersøkte om nedbrytbare engangsartikler laget av glutenholdige produkter førte til krysskontaminering². Her ble det funnet at det kan medføre krysskontaminering, men denne studien kan ikke overføres til produkter laget av papir eller liknende da dette ikke ble undersøkt.

Implementeringen av disse reglementene samt publiseringen av studien har ført til usikkerhet blant cøliakere. Denne usikkerheten er knyttet til om bindemiddel som brukes i engangsartikler inneholder gluten, og om produkter som er laget av biprodukter av kornsorter kan glutenkontaminere. NCFU mener det er viktig å være varsom på hvilke produkter som kan inneholde gluten, og ønsker at medlemmene skal kunne ta trygge avgjørelser basert på fakta.

Med dette som grunnlag har NCFU i løpet av høsten tatt kontakt med produsentene til de store dagligvarekjedene i Norge; Norgesgruppen, Reitan og Coop. Dette ble gjort for å kartlegge hvordan landskapet av engangsartikler i Norge er utformet, spesielt med tanke på innholdet i deres engangsartikler.

¹ Regjeringen (2019, 28. juni). *Direktiv om plastprodukter*.
<https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2018/sep/direktiv-om-engangsartikler-og-utstyr-fra-fiskeri/id2618846/>

² Mossburger, J., Scherf, K.A. Gluten migration from biodegradable food contact materials poses a risk to celiac disease patients. *Eur Food Res Technol* 250, 2711–2718 (2024).
<https://doi.org/10.1007/s00217-024-04570-4>

Gjennom denne undersøkelsen har vi fått disse svarene:

- Produkter av ren papp eller tre utgjør ingen risiko for glutenkontaminering
- Coop presiserer i sin korrespondanse at deres produkter inneholder ikke gluten eller spor av gluten
- Unil (Norgesgruppen) sier at deres produkter er trygge til bruk for mat, og at ingen av produktene skal utgjøre en risiko for overføring av gluten i mengder som kan ha betydning for personer med cøliaki. De presiserer derimot at en av deres leverandører benytter spraystivelse til kartongprodukter som kan inneholde spor av gluten, men at dette er regulert av grenseverdien fastsatt av EU på under 20mg/kg.

NCFU skal:

- Arbeide for at engangsartikler som skal være i kontakt med kropp og mat markeres dersom de inneholder gluten
- Holde seg oppdatert på videre forskning, og informere sine medlemmer på fremtidige funn